

Ομάδες κοινωνικών δεξιοτήτων για παιδιά και εφήβους ΔΑΦ: προκλήσεις για κοινές αρχές και στόχους

Αυγή Βιτανίδη a.vitanidi@yahoo.gr

Δρ Χάρις Καρνέζη karnezih@tcd.ie

Ομάδες παιχνιδιού - Εισαγωγή

- Οργάνωση των παιδιών
- Βελτίωση της κοινωνικής τους κατανόησης

Στην εφαρμογή τους σήμερα, συνδυάζονται **διαφορετικές προσεγγίσεις και στρατηγικές**, με αποτέλεσμα να δυσχεραίνεται η **ομοιογενής αξιολόγηση** των ομαδικών παρεμβάσεων.

Στόχος μας είναι να εξαίρουμε την αναγκαιότητα για **κατάρτιση κοινών τεχνικών και δομημένης παρέμβασης** για ομάδες παιδιών και εφήβων στο Φάσμα του Αυτισμού.

Ομάδες παιχνιδιού - Θεωρητικό Υπόβαθρο

- Γνωσιακή Συμπεριφορική Θεραπεία
 - Δυναμική Ομάδας
 - Ψυχοπαιδαγωγικό μοντέλο: **Γνωσιακό Συμπεριφορικό Δράμα**
-
- Σταθερή δομή
 - Δραστηριότητες: εικαστικές, κινητικές, παιχνίδια ρόλων
 - Ενεργή συμμετοχή των παιδιών
 - Γονείς: ενημέρωση, χωρίς εμπλοκή στις δραστηριότητες
 - Εκπαιδευτής: ρόλος συντονιστή

Ομάδες παιχνιδιού - Μεθοδολογία

- Παιδιά με ΔΑΦ, μέτριας και υψηλής λειτουργικότητας με αποκλεισμό βαριάς νοητικής υστέρησης
- ADOS-G, WISC III
- 3 συναντήσεις με τους γονείς (ενημέρωση & feedback)
- ερωτηματολόγιο πριν την έναρξη και 2 μήνες μετά τη ολοκλήρωσή της

Ηλικιακές ομάδες	Διάρκεια / Συχνότητα Παρέμβασης	Διάρκεια Συναντήσεων	Φύλο	
			A	K
Πρώτης σχολικής ηλικίας (6-8 ετών)	23 εβδομάδες / 1 συνάντηση την εβδομάδα	90 λεπτά	5	3
Μέσης σχολικής ηλικίας (8-10 ετών)			4	4
Προεφηβικής ηλικίας (10-13 ετών)			6	3

Ομάδες παιχνιδιού - Δομή

- Σταθερές:
 - τόπος
 - συχνότητα
 - διάρκεια
 - αριθμός συμμετεχόντων
- εμπλοκή των ίδιων των συμμετεχόντων => ο εκπαιδευτής έχει ρόλο συντονιστή.
- Οι γονείς:
 - συμβάλλουν σε κοινές αρχές και στόχους
 - αξιολογούν την παρέμβαση.
- έναρξη
- αρχικό μοίρασμα
- κινητικές δραστηριότητες
- Διαδραστικές ιστορίες (ΓΣΔ)
- τελικό μοίρασμα

Ομάδες παιχνιδιού - Σταθερή Δομή

- Κυκλική διάταξη μελών και Οριοθέτηση χώρου με τη χρήση χαλιού και μαξιλαριών.
- Τελετουργικό έναρξης και λήξης
- Συμβολική αμοιβή
- Οπτικοποιημένοι κανόνες
- Σύμβολο και όνομα ομάδας
- Προσωπικό ημερολόγιο
- Προσωπικός φάκελος

Ομάδες παιχνιδιού - Στόχοι

- Γνωριμία / Εξοικείωση μελών ομάδας
- Συνοχή ομάδας
- Κοινωνικές – Συναισθηματικές Δεξιότητες
 - Δεξιότητες Επικοινωνίας
 - Συνεργασία
 - Διεκδίκηση
 - Επίλυση προβλημάτων
 - Διαχείρισης συγκρούσεων
 - Ανάπτυξη αυτοεκτίμησης και υπευθυνότητας

Ομάδες παιχνιδιού - Γνωσιακό Συμπεριφορικό Δράμα

- Νέο ψυχοπαιδαγωγικό μοντέλο (Δρ. Χάρις Καρνέζη, Trinity College Dublin)
- Σχεδιασμένο για την αντιμετώπιση των κοινωνικών και επικοινωνιακών δυσκολιών που αντιμετωπίζουν παιδιά με :
 - χαμηλή αυτοεκτίμηση,
 - Αυτισμό υψηλής λειτουργικότητας (ΥΛΑ)

Το ΓΣΔ συνδυάζει για πρώτη φορά την τέχνη του θεάτρου με αρχές και τεχνικές από θεραπευτικές μεθόδους της ψυχολογίας: όπως η γνωσιακή και η συμπεριφορική.

Τα παιδιά καλούνται να

- συμμετέχουν βιωματικά σε διαδραστικές ιστορίες
- να ξεπεράσουν μια σειρά δοκιμασίες που άπτονται της στοχοθεσίας.

Ομάδες Παιχνιδιού - Γνωσιακό Συμπεριφορικό Δράμα

Αποτελεί την αφορμή για να δώσει στα παιδιά:

- **κίνητρο για κοινωνικοποίηση**
- **θετική εμπειρία.**

Το ΓΣΔ προσφέρει ένα ασφαλές περιβάλλον μέσα στο οποίο ανακαλύπτουν δεξιότητες που σχετίζονται με την κοινωνική επιτυχία:

- αντίληψη και έκφραση συναισθημάτων,
- αντίληψη της λεκτικής και μη λεκτικής επικοινωνίας
- προσαρμοστικότητα -ευελιξία

Ομάδες παιχνιδιού - Αποτελέσματα

Προκύπτουν από:

- Άμεση παρατήρηση
 - Βιντεοσκόπηση
 - Συνεντεύξεις γονέων
-
- Επαναχορήγηση ερωτηματολογίου 2 μήνες μετά τη λήξη της παρέμβασης

Επιβεβαιώνουν τη συμβολή στην **ανάπτυξη και εξέλιξη των κοινωνικών και επικοινωνιακών δεξιοτήτων** των μελών.

Ομάδες παιχνιδιού - Αποτελέσματα

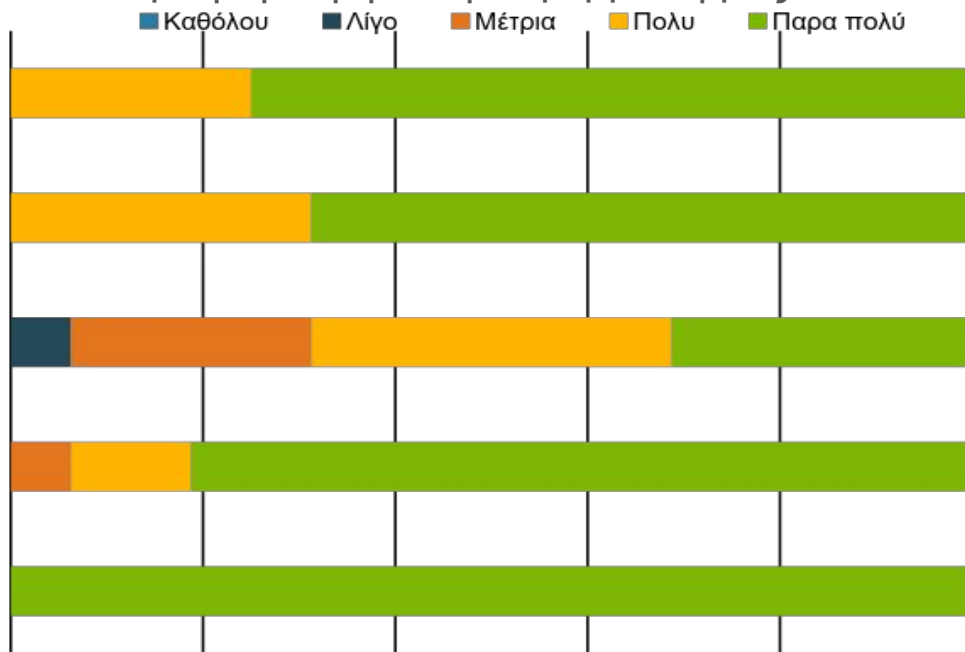
Οι ομάδες παιχνιδιού βελτιώνουν σημαντικά τη συμπεριφορά των συμμετεχόντων όσον αφορά την :

- επικοινωνία
- επίλυση συγκρούσεων
- λήψη αποφάσεων
- αυτοεκτίμηση
- υπευθυνότητα
- συνεργασία.

Ομάδες παιχνιδιού - Ερωτηματολόγιο - 2015

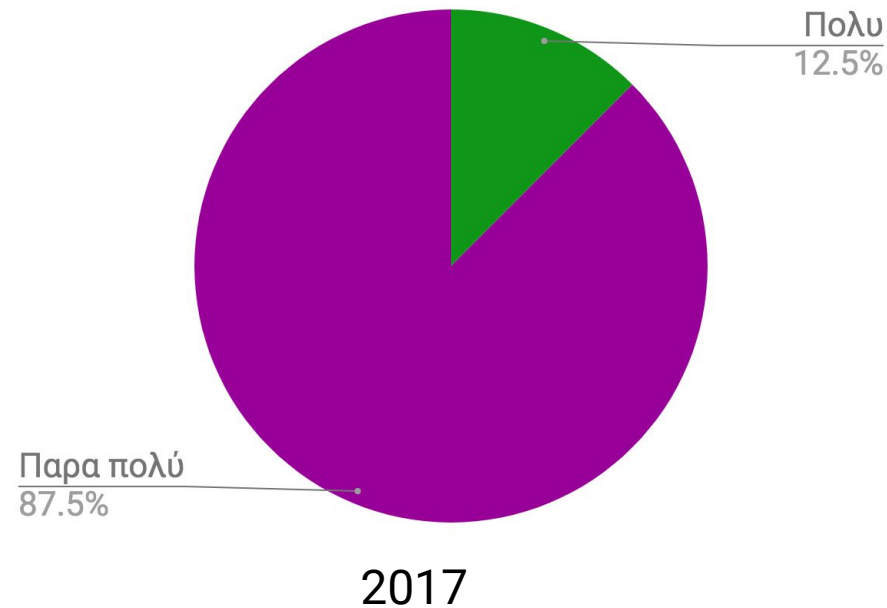
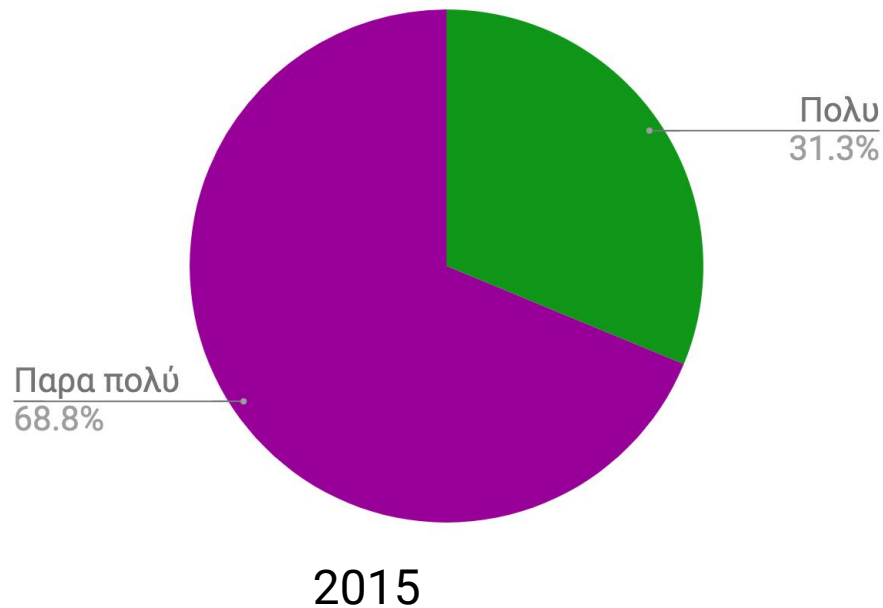
- Πώς αξιολογείτε την **ψυχοεκπαιδευτική προσέγγιση** που υλοποιήθηκε στα πλαίσια της μελέτης αυτής;
- Βρήκατε βοηθητικά τα θέματα που συζητήθηκαν στις συναντήσεις των γονέων;
- Πόσο θα αξιολογούσατε τη συμμετοχή σας και **τη δική σας πορεία** στο πρόγραμμα;
- Στην εξέλιξη των παιδιών σας πόσο βοηθητικές νομίζετε ότι ήταν οι συναντήσεις και τα **επικοινωνιακά εφόδια** που έλαβαν;
- Θα θέλατε να επαναλάβετε τη **συμμετοχή σας στην ομάδα**;

Πόσο βοηθητική ήταν η παρέμβασή μας;

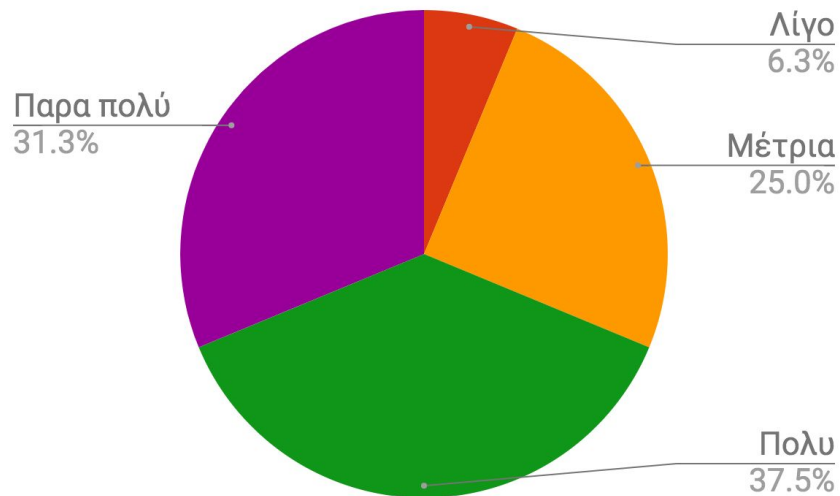
Τέλος, όλοι οι γονείς παρατήρησαν αλλαγές στα παιδιά τους.

Βρήκατε βοηθητικά τα θέματα που συζητήθηκαν στις συναντήσεις των γονέων;

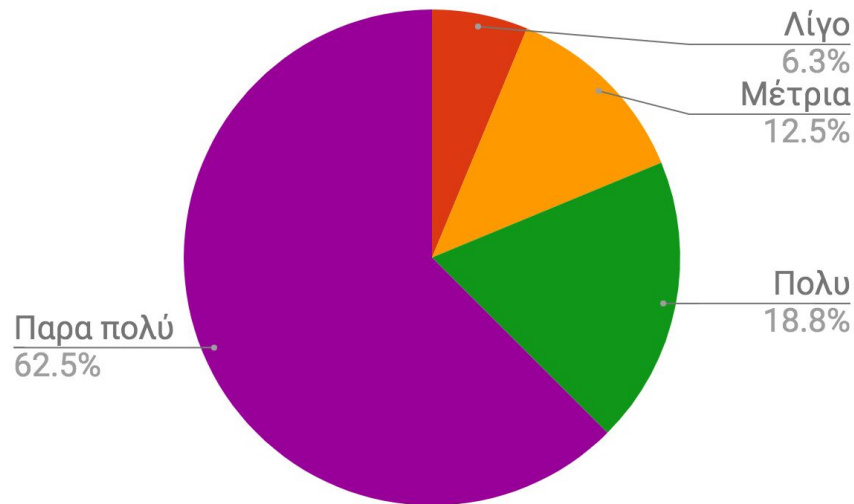

Πώς θα αξιολογούσατε τη συμμετοχή σας και **τη δική σας πορεία** στο πρόγραμμα;

Πόσο βοηθητική ήταν η παρέμβασή μας;

2015

2017

Ομάδες παιχνιδιού - Συμπεράσματα

Με την **προτυποποίηση της δομής** των ομαδικών θεραπειών:

- τίθενται οι βάσεις για την περαιτέρω **υιοθέτησή** τους
- διευκολύνεται η **ομοιογενής αξιολόγηση** και η δημιουργία **τυποποιημένων εργαλείων αξιολόγησης**
- καθίσταται εφικτή η **γενίκευση και συντήρηση των δεξιοτήτων** των συμμετεχόντων μετά την ολοκλήρωση της παρέμβασης
- γίνεται ευκολότερη η **θεσμοθέτηση** των ομαδικών παρεμβάσεων στα **θεραπευτικά προγράμματα**
- καταδεικνύεται η **θετική** επίδραση της παρέμβασης στη **συνολική εικόνα** του ατόμου με αυτισμό πέρα από τις κοινωνικές δεξιότητες:
 - γλώσσα
 - κίνηση
 - συμπτώματα άγχους ή κατάθλιψης
- η θεραπευτική αλλαγή επιτυγχάνεται πιο **σταθερά** και **συνολικά**

Ομάδες παιχνιδιού - Επιπλέον διερεύνηση

- Ποσοτική μελέτη αποτελεσμάτων
- Μεγαλύτερο δείγμα ομαδικής παρέμβασης
- Μελέτη σε μεγαλύτερη διάρκεια και συχνότητα
- Παρέμβαση σε παιδιά χαμηλότερης κοινωνικής και επικοινωνιακής λειτουργικότητας.

Σας Ευχαριστούμε!

Αυγή Βιτανίδα
a.vitanidi@yahoo.gr
Δρ Χάρις Καρνέζη
karnezih@tcd.ie